

Psihosomatiskā veselība

Gunta Ancāne

*Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija
Psihosomatiskās medicīnas un psihoterapijas katedra,
Psihosomatiskās medicīnas un psihoterapijas klīnika*

II

Ievads. Pasaules Veselības organizācijas ieteikums [Engel, 1977] attīstīt biopsihosociālo modeli medicīnas praksē un izglītībā teorētiski medicīnas telpā ir plaši akceptēts, taču praksē tas realizējas gausi.

Biopsihosociālā pieeja ir nepieciešama gan pacientiem, gan ārstiem. Svarīgi, ka pacientu emocionālie traucējumi ir ne tikai sekas, tie ir arī daudzu somatisku traucējumu cēlonis. Pasaules Veselības organizācijas paziņojumā ir teikts, ka psihiskā veselība nosaka labu fizisko veselību. Tātad, ja cilvēki izjūt psihiskās jeb emocionālās labsajūtas trūkumu, tie kļūst arī fiziski neveseli.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Pētījuma mērķis bija apkopot un analizēt literatūrā aprakstītos psihosomatiskās veselības konceptus un pieredzi par konceptu iekļaušanos klīniskajā praksē. Pētījums pēc dizaina tika izveidots kā kritiskā analīze, kas ietvēra sistemātisku literatūras analīzi un satura fenomenoloģisko analīzi. Tika analizēti arī ētiskie un profesionālie aspekti biopsihosociālā modeļa ietvaros.

Rezultāti. Literatūras datu analīze un konceptos atrasto fenomenu apkopojums ļauj spriest, ka, ja ārsti nepievērš pietiekami lielu uzmanību emocijām, pacienti jūtas nesaprasti, pamesti, noraidīti un nomākti. Konsekvence – medicīnas darbinieku prestiža samazināšanās pacientu vidū. Tas ir viens no iemesliem, kādēļ sabiedrībā pakāpeniski sākas ārstu specialitātes devalvācijas un izzušanas process. Ārstu darbs kļūst arvien anonīmāks, un daudzos oficiālos veselības un medicīnas dokumentos ārsts tiek saukts par “veselības speciālistu”. Iespējams, tādēļ ārstu darbs ir apmaksāts, bet ne pienācīgi novērtēts.

Secinājumi. Uzmanības pievēršana ne tikai fiziskajiem, bet arī emocionālajiem un sociālajiem faktoriem diagnostikā un terapijā ļauj veikt precīzāku diagnostiku, efektīvāk ārstēt un pacientiem rada apmierinātību ar ārsta darbu.